

TARISZNYA — TEHETSÉGGONDOZÓ PÁLYÁZAT MEGVALÓSÍTÁSA

A „Tarisznya” című pályázat a sokszínű tehetséggondozás feltételrendszerének kialakítása a kecskeméti BELOVA Béke Általános Iskolában, mely a TÁMOP-3.4.3-8/2. kódszámú Európai Unió Projekt keretében valósult meg.

**HORVÁTHNÉ
FENYVESI LILLA**

A projekt célja

Az iskolai tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése, a pedagógusok szakmai-módszertani felkészítése, az iskolai tehetséggondozási tevékenységek és programok ösztönzése, kiterjesztése. Cél továbbá közoktatási intézményekben a személyre szóló tehetséggondozást végző pedagógusok és a tehetséges fiatalok bekapcsolása az országos tehetségépítő hálózatba. A konstrukció kiemelt célja a diákok eltérő szociális helyzetéből és az intézmények közötti színvonalterésből fakadó esélykülönbségek mérséklése. Mindezek mellett tehetséggondozási szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, mely hozzájárul az oktatás minőségének és hatékonyságának javításához.

Az elképzelés a Magyar Géniusz Zászlóshajó Program részeként valósult meg, szoros összhangban az országos tehetséggondozási hálózat kialakítását célzó Integrált Tehetségépítő Programmal.

A projekt elemei

- ▶ A pedagógusok tehetséggondozással kapcsolatos továbbképzése.
- ▶ A pedagógusok felkészítése egyéni fejlesztési programok kialakítására.
- ▶ Iskolai mentorálás, az egyéni fejlesztési programok feltételrendszerének javítása.
- ▶ Iskolai tanulmányi versenyek, készség- és képességfelmérést lehetővé tevő programok megvalósítása. Iskolai, iskolák közötti, továbbá területi és térségi képességekibontakoztató, tehetséggondozó programok, projektek kifejlesztése, továbbfejlesztése és kísérleti jellegű megvalósítása.

A projekt időtartama

2010. június 1. – 2011. november 1.

A projektben megvalósuló tevékenységek

A komplex tehetséggondozó program alapjainak kidolgozása, bevezetése. Forrásul Howard Gardner sokoldalú intelligenciaelméletét használtuk fel, amelyet a *Frames of Mind* című könyvében mutatott be. Gardner állítása szerint: „Minden ember legalább hétféle módot alkalmaz a

világ megértésére és megismerésére. Ezen analízis szerint mindenki a nyelv, a matematikai-logikai elemzés, a térbeli megjelenés, a zenei gondolkodás vagy a test segítségével, valamint mások vagy önmaga, saját létének megfigyelésén keresztül ismeri meg.”

Megítélésünk szerint a tehetségfejlesztést mint egységes rendszert lehet hatékonyan működtetni és a gyakorlatban megvalósítani. A mindennapos munka során az egyes alrendszerek általában nem különíthetők el élesen egymástól. A tehetségfejlesztés folyamatában egymásra gyakorolt hatásukat mindig figyelembe kell venni ahhoz, hogy a kívánt célt megvalósíthassuk.

Célok: a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése; a tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge képességeinek fejlesztése; olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.

A megvalósítás helyszínei

Tanórákon; tanórán kívül: rendszeres délutáni foglalkozások keretében (az egyre erősödő szülői igényeknek megfelelően); nyári szünetben: erdei iskola, angliai út, Európa Jövője Gyermek Találkozó, Béke szigete iskolai tábor; tehetségnap, partnertalálkozó alkalmával

A projekt tartalmi megvalósítása

Szakmai tartalomként modulok mint tehetségműhelyek valósultak meg.

- ▶ Mozgás
- ▶ Képzőművészet
- ▶ Zene

- ▶ Irodalom-anyanyelv
- ▶ Matematika – konzorciumi partnerünk a Matematikában Tehetséges Gyermekéért Alapítvány
- ▶ Idegen nyelv
- ▶ Hon- és népismeret, európaiságtudat
- ▶ Test és lélek
- ▶ Tehetségponti működés kialakítása

A tehetséggondozó műhelyek tematikájának megalkotásakor a rendszerben és folyamatokban való gondolkodást tartottuk rendező elvnek.

1. Mozgás: A néptánc és a modern tánc közül választhatnak a tanulók. A néptáncot az 1–2. évfolyamon a tanító-nők, 3–8. évfolyamon a Kodály Művészeti Iskola kihe-lyezett tagozataként óraadó kollégák tanítják. A tanulók kettős jogviszonnyal rendelkeznek. A moderntánc-okta-tást a Kecskeméten hivatalosan működő és több verseny-eredményt felmutató tánciskola vezető tanára végzi, aki iskolánk szaktanára is egyben.

2. Képzőművészet: 3 szakkört működtetünk. Hagyomá-nyos népi alapanyagokkal, az új grafikai eljárások sokfé-leségével, illetve selyemfestő technikával alkothatnak a diákok. A szakkörök tehetségpontként működnek.

3. Zene: A Kodály-módszer szerint folyik az ének-zene oktatása. A városi Kodály Örökség Program pályázati fi-nanszírozásával több énekórára nyílik lehetőség az 5–6. évfolyamon. A 2010. évtől alsó és felső tagozatos, valamint tanári kórus is működik. Felemelő érzés ünnepeken együtt látni és hallani őket. Gyermekkórusunk ezüst és arany minősítéssel rendelkezik. A népdaléneklés terü-letén elért versenyeredmények a tudatos és egymásra épülő tematikának köszönhetőek. Tanulóink szabadidejükben rendszeresen látogatják a városban és a város határain kívüli rendezvényeket. A helyi pályázat eredményessége segítette hozzá a 8. évfolyamos tanulókat, hogy részesei, hallgatói lehessenek a jazzfesztiválnak.

4. Irodalom: A népmese napja és A költészet napja című projektek; további projekttevékenység az olvasóvá nevelés könyvtári pontszerző verseny keretében.

A mese- és versmondó versenyek a tehetségponti műkö-dés keretein belül kerülnek megszervezésre. A drámajáték szakkör működésének feltételeit teremtettük meg alsó és felső tagozaton. Tanulóink az iskolai ünnepélyek sorát év-folyami szinten együtt szerkesztik és adják elő. A műso-rok színvonala évről évre nő. Színházi bérleteseink száma ebben a tanévben elérte a 155 főt.

5. Anyanyelv: A városi helyesírási verseny szervezése ösz-szefonódott az iskola nevével, rangos eseménnyé vált a vá-rosban. Tehetségponti működésként funkcionál. Tanuló-

inkat a Kazinczy Szépkiejtési Versenyre és a Katona József Felolvasó Versenyre készítjük fel. A városi közművelődési partnerintézményeket hívjuk és várjuk rendezvényeink-re. Napközis csoportjaink rendszeresen látogatják a part-nerintézmények előadásait.

6. Matematika: Alsó tagozaton házi pontszerző verseny lehetőségét kínáljuk fel. Játékos matematikaversenyt szer-vezünk a felső tagozatosok részére DÖK napon. Abacus pontszerző versenyt működtetünk egész tanéven át. Rész-vételi lehetőséget kínálunk fel a térségi és az országos matematikai versenyekre. A Gábor Dénes Országos Szá-mítástechnikai Versenyre történő felkészítés folyamatos. Logikai és táblajátékok biztosítása szabadidőben. Sakk-klubot hoztunk létre. Tehetséges tanulóink a MATEGYE szakkörein vehetnek részt.

7. Idegen nyelv: A 2010–2011. tanévben indított nyolc év-folyamat átfogó „Infokom” program, melyet az iskola tan-tesztülete dolgozott ki.

A program lényege: infokommunikációs technikával tá-mogatott angoloktatás, melyben új eszközök (szoftverek, interaktív anyagok) kapnak szerepet a nyelvtanításban. A számítógépnek óriási a motiváló ereje, segítségével sok-oldalú fejlesztést lehet elérni. Ezekben az órákon a gyer-mekek sokkal aktívabbak. A gazdag illusztrációk jobban elősegítik az anyag megértését. A tanulók sikeresebben tudják társítani a szöveget a tananyaghoz. A projekt ma-gas színvonalú nyelvoktatást biztosít. Célja továbbá a piaci igényeknek történő megfelelés.

A német és angol nyelvi projektek, teadélutánok szervezése mellett utazási lehetőséget biztosít az iskola Bécsbe és Lon-donba, a nyelvyakorlás és az európaiságra nevelés céljából.

8. Hon- és népismeret: *Kecskemét Város Polgára Leszek* – városi vetélkedő: az iskolánk által évente megrendezett tehetséggondozó program és helyismereti verseny, mely a város általános iskoláinak 4. és 6–7. évfolyamos tanulóit komplex, több tehetségterületet átfogó (zenei, irodalmi, történelmi, idegen nyelvi, képzőművészeti) ismeretekkel gazdagítja.

Kodály Zoltán szavainak szellemében: „*A hagyomány minden porszemére szükségünk van.*”

9. Test és lélek: „*Igazgyöngy*” program: egy olyan komplex, személyiségfejlesztő program, amely elősegíti a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztését, segítséget nyújt tan-ulásai gondjaik megoldásában, növeli a tanulók önisme-retét, együttműködési készségét. Hozzájárul életmódjuk, szokásaik, értékkel történő azonosulásuk kialakulásához.

A tanulási nehézségek leküzdésében is sokat segít az ön-ismeret és a személyiségfejlesztés. Délutánonként heti egy alkalommal a projekt azoknak a tanulóknak szerveződik, akik önállótanok, közömbösek, a közösségben nem ta-

lálják a helyüket, önértékelési zavarokkal küzdenek, nem ismerik az erőszakmentes konfliktuskezelés módjait, félnek, szoronganak, az iskola csupán feszültségforrás számukra. Ezeknek a problémáknak a megoldására mutat kivezető utat a program.

Mentálhigiénés, lelki egészség program: A mentálhigiénés gondozás, tanácsadás egyéni és csoportos keretben, három szakember vezetésével történik:

- Kineziológus: osztálykeretben, kiscsoportokban, valamint egyénileg foglalkozik a diákokkal. A szülőket is meg szólítottuk, s a program egyre népszerűbb a körükben.

- Tehetségfejlesztő tanár: tanácsadás, tehetséggondozás, szűrés a kompetenciája.

- A védőnő, iskolarendőr folyamatos prevenció tevékenysége.

Ezen tevékenységek tartalmas délutáni elfoglaltságot nyújtanak a gyermekeknek.

Béke szigete tábor: Önismereti és csapatépítő tematikus tábor, ahol egy-egy témakör köré csoportosítva csoportmunkában, projekt módszerrel bontakoztathatják ki a gyerekek bármilyen irányú tehetségüket.

Alkotótábor Parádfürdőn: Erre lehetőséget a TÁMOP 3.2.11/10/1. számú projekt biztosított, melyen a 2. évfolyamosok vehettek részt.

10. A hatékony külső kapcsolatok kialakítása

- ▶ Számátalan előadó és a szakma elismert képviselői látogattak el iskolánkba.

- ▶ A szakértőkkel, trénerekkel folytatott beszélgetések során kitágult számunkra a világ. Minden információra, tudásra nyitott lett a tantestület. A szakmai irodalom olvasása iránt megnőtt az igény. A mentorunk Dr. Gyarmathy Éva, az MTA Pszichológiai Kutatóintézet főmunkatársa, egyetemi docens, pszichológus lett. Az ő szakértelme jelentősen hozzájárult a projekt szakmai megvalósításához.

- ▶ A szakmai napokon, konferenciákon és a tehetségnapon közel 300 ember tekintette meg az általunk megalkotott programot. A város, a kistérség és a megye partnerintézményeinek érdeklődőit fogadtuk iskolánkban. A fenntartó minden alkalommal képviseltette magát. Tanítványaink szülei büszkén vettek részt ezeken a nagy volumenű eseményeken.

- ▶ Konzorciumi partnerünkkel folyamatos, együttműködő partnerkapcsolat alakult ki a szakkörvezetők és a matematikatanárok között. A média rendszeresen tudósított az iskolában folyó munkáról.

11. Az innovatív szervezet megvalósítása

A „Békés arculat” kialakítása

- ▶ Beiskolázás

- Tehetséggondozó osztály

- Infokommunikációs osztály indítása

- ▶ A sikeresség érdekében a partneri, környezeti, társadalmi igények kielégítését tartottuk elsődlegesnek.

- ▶ Cél: stabil létszámok és homogénebb osztályszerkezet.

- ▶ Mérési rendszer: Differ és a Kognitív Profil Teszt alkalmazása felmenő rendszerben.

- ▶ Logikai táblás játékok és a sakkkal támogatott képességfejlesztés tanórán és tanórán kívüli tevékenységek során.

- ▶ Komplex tanulási-motivációs módszertani program, innovációs anyag kidolgozása a helyi fejlesztő csoport által.

- ▶ Az anyanyelvi oktatást segítő megyei oktatóbázissá váltunk.

- ▶ A tantestület fejlesztő csoportja elkészítette az SNI-s tanulókra alkalmazandó minimum követelményrendszert matematika és magyar tantárgyból.

- ▶ Regisztrált tehetségpontként működünk. A tehetségpontunknak négy általános feladatköre van: tehetségazonosítás, tehetséggondozás, tehetség-tanácsadás és a tehetségpontok hálózatba való bekapcsolása.

- ▶ Jelen működésünk a komplexen funkcionáló tevékenységre jogosít fel. Magába foglalja a tehetséggondozást több területen, illetve más tehetségpontok megalakulásában nyújt segítséget.

Értéknövelő elemek

- ▶ A Sajátos Nevelési Igényű Tehetségeket Segítő Tanács együttműködési megállapodást kötött szervezetünkkel.

- ▶ Feladatkörünk konferenciák, szakmai napok szervezése, a jó gyakorlatok elterjesztése.

- ▶ Létrejött a tantestületi *tanulószervezet*; abban az egyéni tanulási szint, a csapattanulás és a szervezeti tanulás. A szervezetben fontossá vált a tanulás, általánossá vált a tanulási kultúra; tudásnövelés zajlik.

- ▶ A tehetséggondozás a szervezet számára irányvonalat, oktatáspolitikai stratégiát, az iskola küldetését, jövőképét, az intézmény versenyképességét meghatározó tényezőt, eredményeket, mutatószámokat, innovációt: lehetőség-központú gondolkodást és magatartást, megújulást, minőség-meghatározást, az európai embereszmény megvalósításának színterét is jelentette.

- ▶ A szervezetben megvalósult rendszerszemléletű, tudatos, aktív és hatékony, felelősségteljes pedagógiai folyamatok újjászervezése minőséget indukált. A program igazi nyertesei a diákok.